

DECIZIE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat, Dumitru Visternicean
Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursurile declarate de Bloșenco Andrei și Societatea Comercială „Creator - Iu. Borș” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Bloșenco Andrei împotriva Societății Comerciale „Creator - Iu. Borș” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea penalității și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Bloșenco Andrei, casată hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul Centru) din 13 martie 2017 și emisă o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 30 decembrie 2015, Bloșenco Andrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Creator - Iu. Borș” SRL cu privire la încasarea penalității și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 06 iunie 2015, a încheiat cu SC „Creator - Iu. Borș” SRL contractul de antrepriză nr. 473 de producere a mobilei conform proiectului individual, aprobat la prețul de 135 508 lei. Antreprenorul i-a acordat o reducere de 9 % ca urmare a respectării clauzelor contractuale de achitare a avansului și a celei de-a doua tranșe din prețul comenzii. Plata pentru producerea mobilei a fost efectuată cu respectarea termenului și condițiilor stipulate în pct. 4 din contract, avansul fiind achitat în ziua semnării contractului, fapt confirmat prin chitanța din 06 iunie 2015, iar următoarea plată a fost efectuată la 18 iulie 2015.

Invocă Bloșenco Andrei că pârâta, potrivit pct. 3.1 din contract, s-a obligat să producă mobila în termen de 25 de zile lucrătoare, începând din data achitării avansului – 06 iunie 2015, data scadentă fiind 10 iulie 2015. Însă, SC „Creator - Iu. Borș” SRL nu și-a onorat obligațiile asumate în termenul stabilit, mobila fiind livrată la 28 iulie 2015, cu o întârziere de 17 zile, fapt confirmat prin procesul-verbal de recepționare și certificatul de garanție eliberat de prestator în ziua livrării.

Sușține reclamantul că la 27 iunie 2015, a mai încheiat cu pârâta un contract de antrepriză cu nr. 529, de producere a mobilei potrivit proiectului individual la prețul de

109 820 lei, achitat în două rate cu respectarea termenului și condițiilor stipulate în pct. 4 din contract și anume, avansul a fost plătit la 27 iunie 2015, iar a doua tranșă la 21 august 2015. SC „Creator - Iu. Borș” SRL s-a obligat să producă mobila în termen de 25 de zile lucrătoare, începând din data achitării avansului, data scadentă fiind 31 iulie 2015, însă mobila a fost livrată abia la 21 august 2015, cu o întârziere de 20 de zile.

Menționează Bloșenco Andrei că ulterior, la 25 iulie 2015, a încheiat cu pârâta contractul de antrepriză nr. 710, obiectul căruia de asemenea a constituit producerea mobilei, la prețul de 68 148 lei, în aceleași condiții de executare – 25 de zile lucrătoare. Prin acordul adițional nr. 1 din 11 septembrie 2015, au fost modificate prețul și termenul de executare a comenzii. Astfel, prețul s-a majorat până la 82 210 lei și ținând cont de reducerea de 10 % acordată de antreprenor ca urmare a respectării condițiilor contractuale de achitare în termen a tranșelor, suma finală a comenzii a fost de 73 989 lei. Plata avansului în mărime de 30 000 lei a fost efectuată la 15 august 2015, iar cea de-a doua tranșă la 02 octombrie 2015. Totodată, prin acordul adițional a fost extins și termenul de executare a comenzii cu 4 zile lucrătoare, data limită fiind 29 septembrie 2015, mobila însă a fost livrată la 07 octombrie 2015, cu întârziere de 8 zile.

Consideră reclamantul că, având în vedere faptul că obiectul contractelor nominalizate a constituit producerea de către pârâtă a mobilei pentru uzul personal, la caz sunt aplicabile prevederile Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003. Conform art. 27 alin. (2) din această Lege, în vigoare la data depunerii acțiunii, în cazul încălcării termenelor stabilite, conform art. 16, de începere și finalizare a prestării serviciului (executării lucrării) sau termenelor noi fixate de consumator, prestatorul (executantul) achită consumatorului pentru fiecare zi (oră, dacă termenul a fost stabilit în ore) depășită o penalitate în mărime de 10% din prețul serviciului (lucrării). Prin urmare, reieșind din prețul comenzilor și zilele calendaristice de întârziere, SC „Creator - Iu. Borș” SRL urmează să achite pentru contractul nr. 473 penalitate în sumă de 230 363 lei, pentru contractul nr. 529 – 219 640 lei și pentru contractul nr. 710 – 59 191,20 lei, în total suma de 509 194,80 lei. De asemenea, este îndreptățit și la repararea prejudiciului moral, pe care-l estimează în mărime de 1000 lei, sumă ce-i va aduce satisfacția necesară pentru a considera că actul de justiție a fost îndeplinit.

Afirmă Bloșenco Andrei că, în legătură cu neexecutarea în termen a obligațiilor contractuale, a expediat în adresa SC „Creator - Iu. Borș” SRL reclamații, care au fost respinse.

Solicită reclamantul încasarea din contul pârâtei a penalității în sumă totală de 509 194,80 lei și sumei de 1000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 martie 2017, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. Totodată, a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea pârâtului de încasare a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, a fost admis apelul declarat de Bloșenco Andrei, casată hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 martie 2017 și emisă o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii. S-a încasat din contul SC „Creator - Iu. Borș” SRL în beneficiul lui Andrei Bloșenco suma de 219 640 lei cu titlu de penalitate pentru neexecutarea în termen a contractului nr. 529 din 27 iunie 2015, suma de 6589 lei cu titlu de cheltuieli de judecată aferente judecării cauzei în

instanța de fond și suma de 4942 lei – pentru instanța de apel, în total cheltuieli de judecată în sumă de 11531 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 04 ianuarie 2018, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC, SC „Creator - Iu. Borș” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 și menținerea hotărârii Judecătoriai Chișinău (sediul Centru) din 13 martie 2017.

În susținerea recursului, recurenta a invocat aprecierea arbitrară a probelor de către instanța de apel, concluzia de admitere parțială a acțiunii întemeindu-se doar pe alegațiile apelantului-reclamant Bloșenco Andrei indicate în cererea de apel, fără însă a se da apreciere argumentelor și probelor prezentate de reprezentantul societății, prin ce i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Declară SC „Creator - Iu. Borș” SRL că instanța de apel, deși a admis pretenția reclamantului Bloșenco Andrei de încasare a penalității pentru executarea tardivă a obligațiilor asumate prin contractul de antrepriză nr. 529 din 27 iunie 2015, nu a menționat în baza căror norme de drept material a ajuns la această concluzie și doar în cazul respingerii celorlalte pretenții a invocat norme de drept material pentru a-și motiva soluția.

Afirmă recurenta că lucrarea nu a fost îndeplinită în termenul stabilit în contractul de antrepriză nr. 529 din 27 iunie 2015 din cauze imputabile intimatului-reclamant Bloșenco Andrei, or, acesta și-a procurat un frigider incorporabil ulterior semnării schiței proiectului, care a generat necesitatea operării modificărilor în proiect și anume, majorarea dimensiunilor dulapului pentru frigider și părțile alăturate, circumstanțe confirmate prin declarațiile martorului Starodub Tamara, designer al societății comerciale. Astfel, cunoscând că acest designer, care a elaborat proiectul, era în concediu, clientul a refuzat categoric să lucreze cu un alt designer și a rugat amânarea efectuării modificărilor până la revenirea acestuia din concediu.

La 19 februarie 2018, SC „Creator - Iu. Borș” SRL a depus cerere de completare a pretențiilor formulate în recurs, solicitând inclusiv și încasarea din contul lui Bloșenco Andrei a sumei de 3294,60 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de recurs.

La 16 ianuarie 2018 și Bloșenco Andrei a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 în partea respingerii acțiunii și pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi de admitere a acțiunii, în rest decizia instanței de apel a menține.

În motivarea recursului, recurentul a invocat interpretarea în mod eronat a legii, precum și aprecierea arbitrară a probelor de către instanța de apel.

Indică Bloșenco Andrei că potrivit art. 31 alin. (4) din Legea privind protecția consumatorilor, vânzătorul, prestatorul vor fi exonerati de răspundere pentru neîndeplinirea obligațiilor lor sau pentru îndeplinirea lor neconformă, sau pentru cauzarea prejudiciului doar dacă vor face dovada că aceste fapte s-au produs din motive de forță majoră, la caz nefiind însă stabilită existența vreunui caz de forță majoră care să fi avut efect asupra executării obligației asumate de SC „Creator - Iu. Borș” SRL de producere a mobilei în termenul stabilit și în consecință, să permită instanței de drept să o exonereze pe ultima de responsabilitatea de achitare a penalității.

Susține recurentul că instanța de apel neîntemeiat a respins pretenția de încasare a penalității pentru neexecutarea în termen a contractelor nr. 473 din 06 iunie 2015 și nr.

710 din 25 iulie 2015, or, în cazul primului contract nu a fost probată informarea de către antreprenor a clientului despre parvenirea materiei în stoc la o dată ulterioară, conform pct. 3.1 din contract, iar în cazul celui de-al doilea contract – nu au existat discuții telefonice despre prelungirea repetată a termenului.

La 31 ianuarie 2018, în adresa recurenților-intimați Bloșenco Andrei și SC „Creator - Iu. Borș” SRL au fost expediate respectiv copiile recursurilor declarate, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 27 februarie 2018, SC „Creator - Iu. Borș” SRL a depus referință, solicitând declararea inadmisibil a recursului lui Bloșenco Andrei, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Intimatul Bloșenco Andrei nu a depus referință.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 07 martie 2018, recursurile declarate de Bloșenco Andrei și SC „Creator - Iu. Borș” SRL au fost considerate admisibile.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursurile se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursurile declarate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Bloșenco Andrei urmează a fi respins, iar cel declarat de SC „Creator - Iu. Borș” SRL urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 32 alin. (2) din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, în cazul încălcării termenelor stabilite, conform art.21, de începere și finalizare a prestării serviciului (executării lucrării) sau termenelor noi fixate de consumator, prestatorul (executantul) achită consumatorului pentru fiecare zi (oră, dacă termenul a fost stabilit în ore) depășită o penalitate în mărime de 10% din prețul serviciului (lucrării).

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că între SC „Creator - Iu. Borș” SRL, în calitate de antreprenor și Bloșenco Andrei, în calitate de client, au fost încheiate contractele de antrepriză nr. 473 din 06 iunie 2015, nr. 529 din 27 iunie 2015 și nr. 710 din 25 iulie 2015, obiectul cărora a constituit producerea mobilei conform proiectului individual solicitat, acceptat și semnat de către client potrivit anexei nr. 1 la contracte (f.d. 10-11, 15-16, 21-22 volumul I).

Conform pct. 3.1 din contractele nominalizate, antreprenorul își asumă obligația să producă mobila în decurs de 25 de zile lucrătoare din data achitării avansului, a semnării schițelor de către client și a selectării mostrelor materiei prime necesare pentru producerea mobilierului. În cazul în care clientul selectează materie primă, care lipsește la moment în stocul antreprenorului și care urmează a fi livrată de către terți (producătorii autohtoni și de peste hotare), termenul de executare a comenzii începe să curgă din data recepționării materiei prime la depozitul întreprinderii, dată care va fi anunțată de către antreprenor clientului prin mesaj telefonic, poșta electronică sau fax și data ultimei modificări solicitate de către client și acceptată de către antreprenor,

confirmată prin semnătura clientului în comandă sau prin mesaj expediat prin poșta electronică și din data achitării avansului de către client conform pct. 4.1.

Potrivit certificatelor de garanție și actelor de predare-primire, antreprenorul SC „Creator - Iu. Borș” SRL a executat comanda în baza contractului nr. 473 – la 28 iulie 2015, contractului nr. 529 – la 21 august 2015 și contractului nr. 710 – la 07 octombrie 2015.

Respectiv, recurentul-reclamant Bloșenco Andrei pretinde că prestatorul SC „Creator - Iu. Borș” SRL s-a aflat în întârziere la executarea contractului nr. 473 cu 17 zile, contractului nr. 529 – 20 de zile și contractului nr. 710 – 8 zile.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând circumstanțele expuse în raport cu prevederile legale citate, consideră justă concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind respingerea pretenției lui Bloșenco Andrei de încasare a penalității pentru neexecutarea în termen a contractelor nr. 473 din 06 iunie 2015 și nr. 710 din 25 iulie 2015, or, în speță nu s-a constatat neexecutarea în termen a lucrărilor conform art. 32 alin. (2) din Legea privind protecția consumatorilor, SC „Creator - Iu. Borș” SRL producând mobila în termenele noi fixate de comun acord cu consumatorul Bloșenco Andrei.

Astfel, în cazul contractului nr. 473, pentru mobilierul comandat de Bloșenco Andrei, în stocul antreprenorului lipsea materia primă selectată de către ultimul, fapt menționat expres în anexa la acest contract (f.d. 41, volumul I).

Prin urmare, ținând cont de prevederile pct. 3.1 din contract, citate supra, termenul de producere a mobilei a început a curge de la data la care a fost primită materia primă și anume, 11 iunie 2015, fapt confirmat prin factura fiscală nr. FB7233620 de livrare a stofei și scrisoarea furnizorului SRL „Dinasis-Com” nr. 02 din 18 februarie 2016, conform căreia ultimul atestă furnizarea materiei prime la data de 11 iunie 2015 (f.d. 121-122, volumul I).

La 11 iunie 2015, conform descifrárilor telefonice, a fost telefonat clientul Bloșenco Andrei cu privire la recepționarea materiei prime la depozitul întreprinderii (f.d. 91, volumul I). Urmare, potrivit extrasului ieșiri comenzi – dimensiuni finale, în aceeași zi meșterul societății comerciale s-a deplasat la domiciliul clientului pentru efectuarea măsurărilor, la 12 iunie 2015 comanda fiind transmisă pentru îndeplinire designerului Starodub Tamara (f.d. 124, volumul I), data limită de executare fiind 16 iulie 2015.

La 16 iulie 2015, conform descifrárilor telefonice, Bloșenco Andrei a fost telefonat pentru anunțarea finisării lucrării (f.d. 82, volumul I), ultimul prezentându-se la 18 iulie 2015 și de comun acord cu SC „Creator - Iu. Borș” SRL a stabilit data livrării 22 iulie 2015, precum și a solicitat revopsirea unei comode. Ulterior, fiind telefonat la 21 iulie 2015 (f.d. 83, volumul I), Bloșenco Andrei a solicitat amânarea livrării mobilei pentru data de 28 iulie 2015, motivând că în casă se efectuează lucrări de montare a ușilor și este praf, fapt confirmat prin Actul de îndeplinire a lucrărilor eliberat de SRL „Gvardiola”, potrivit căruia au fost îndeplinite pentru Bloșenco Andrei lucrări de confecționare și montare a ușilor interioare în perioada 20-25 iulie 2015 (f.d. 145, volumul I).

În final, la data stabilită de client – 28 iulie 2015 a fost livrată mobila comandată conform contractului nr. 473 din 06 iunie 2015.

De asemenea, nici în cazul contractului nr. 710 din 25 iulie 2015, SC „Creator - Iu. Borș” SRL nu a încălcat termenele stabilite cu acordul lui Bloșenco Andrei, deoarece

conform extrasului din poșta electronică a antreprenorului, reclamantul a solicitat modificări la proiectul de bază, fiindu-i expediate patru oferte (f.d. 128-135, volumul I), în consecință data limită de executare și livrare a comenzii fiind stabilită prin acordul adițional nr. 1 - 29 septembrie 2015.

La 24 septembrie 2015, părțile au stabilit telefonic data livrării orientativ 02 octombrie 2015, fapt ce coincide cu descifrările telefonice (f.d. 120, volumul I), iar ulterior la data când clientul a fost invitat să vadă mobila și să achite prețul integral al acesteia, părțile au convenit că livrarea va fi efectuată la 07 octombrie 2015, termen respectat potrivit actului de predare-primire a mobilei nr. 3268 (f.d. 51, volumul I).

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră eronată concluzia instanței de apel de încasare a penalității pentru neexecutarea în termen a contractului nr. 529 din 27 iunie 2015 în sumă de 219 640 lei, în acest sens fiind invocată lipsa probelor pertinente care ar demonstra cu certitudine solicitarea ulterioară de modificare a schițelor proiectului individual al mobilierului, concluzia instanței de fond de respingere a pretenției date fiind corectă și întemeiată.

Or, ca și în cazul livrărilor mobilierului în baza contractelor de antrepriză nr. 473 din 06 iunie 2015 și nr. 710 din 25 iulie 2015, au fost fixate noi termene de consumator, care pe parcursul executării comenzii a solicitat modificarea proiectului mobilierului pentru bucătărie, după care a insistat ca anume designerul care a preluat inițial comanda - Starodub Tamara să continue lucrul și să participe la îndeplinirea proiectului modificat. Însă, acest fapt nu a fost posibil, pe motiv că designerul dat se afla în concediu, Bloșenco Andrei acceptând să aștepte până la revenirea acestuia la serviciu.

Circumstanțele enumerate sunt confirmate prin extrasul ieșiri comenzi, potrivit căruia designerul Starodub Tatiana s-a deplasat la domiciliul clientului pentru luarea dimensiunilor mobilei (f.d. 126, volumul I), extrasul din poșta electronică a SC „Creator - Iu. Borș” SRL, prin care au fost expediate în adresa lui Bloșenco Andrei *schitele modificate* pentru bucătăria solicitată (f.d. 127, volumul I), descifrarea apelurilor telefonice efectuate la numărul de telefon al soției ultimului, indicat în contract și care a fost apelat de către recurenta-pârâtă pe toată perioada executării comenzii (f.d. 102, 108-110, volumul I), precum și prin declarațiile martorului Starodub Tamara, audiat în prima instanță (166-168, volumul I).

Din considerentele expuse, instanța de recurs ajunge la concluzia că în toate cazurile SC „Creator - Iu. Borș” SRL a produs mobila cu respectarea termenelor stabilite de comun acord cu consumatorul Bloșenco Andrei.

Mai mult ca atât, la recepționarea mobilei conform tuturor contractelor nominalizate, reclamantul Bloșenco Andrei a semnat actele de predare-primire fără a avea careva obiecții la termenul de livrare (f.d. 42-43, 46, 51, volumul I).

În acest sens, nu poate fi reținut argumentul recurentului-reclamant Bloșenco Andrei precum că potrivit art. 31 alin. (4) din Legea privind protecția consumatorilor, vânzătorul, prestatorul vor fi exonerati de răspundere pentru neîndeplinirea obligațiilor lor sau pentru îndeplinirea lor neconformă, sau pentru cauzarea prejudiciului doar dacă vor face dovada că aceste fapte s-au produs din motive de forță majoră, la caz nefiind însă stabilită existența vreunui caz de forță majoră care să fi avut efect asupra executării obligației asumate de SC „Creator - Iu. Borș” SRL de producere a mobilei în termenul prevăzut în contracte, or, în speță nu a fost constatată încălcarea termenelor stabilite de

finalizare a executării lucrărilor, noile termene fiind fixate la solicitarea și cu acordul consumatorului.

Date fiind cele relevate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 martie 2017, prin care acțiunea a fost respinsă integral, este întemeiată și legală, iar decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 urmează a fi casată ca fiind neîntemeiată.

Totodată, în conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, urmează a fi încasată din contul lui Bloșenco Andrei în beneficiul SC „Creator - Iu. Borș” SRL taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs în sumă de 3294,60 lei, conform ordinului de încasare a numerarului nr. ATE8-C100 din 04 ianuarie 2018.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, decizia instanței de apel fiind emisă cu aprecierea arbitrară a probelor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Bloșenco Andrei și a admite recursul declarat de SC „Creator - Iu. Borș” SRL, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 și a menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 martie 2017.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Bloșenco Andrei.

Se admite recursul declarat de Societatea Comercială „Creator - Iu. Borș” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 și se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 martie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Bloșenco Andrei împotriva Societății Comerciale „Creator - Iu. Borș” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea penalității și repararea prejudiciului moral.

Se încasează din contul lui Bloșenco Andrei în beneficiul Societății Comerciale „Creator - Iu. Borș” Societate cu Răspundere Limitată suma de 3294 (trei mii două sute nouăzeci și patru),60 lei cu titlu de taxă de stat.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu